

Ariès, P. 1998. *From Immodesty to Innocence*. pp 41-56 in Jenkins, H. ed.

Samotný název textu napovídá o jeho obsahu – tedy o proměně vnímání dětství. Je však zajímavé, že i samotný název v sobě nese jistý paradox. Zvolená slova totiž odráží nikoliv dobové hodnocení člověka žijícího v různých etapách naší historie, ale hodnocení jednotlivého chování lidí z minulosti jazykem (nezbaveným konotací) dnešního člověka. Do samotného názvu se tedy, dle názoru autorky, promítá vnější „pozorovatelova“ interpretace.

Kromě samotného konceptu proměny dětství, ke kterému se dostaneme v následující části, se autor také věnuje vlivu a svázanosti tohoto konceptu se školstvím. To se postupně ustavilo jako základní instituce pomáhající vývoji osobnosti člověka. Autor ukazuje jakým způsobem se školní (morální) řád promítl do života běžné společnosti (str.52). Z prostředí školy byl postupně přenesen do běžného života a již od něj nebyl oddělen. *Vyvstává zde otázka nakolik je rozvoj školství jako takového spojen právě s konceptem a vnímáním dětství. Nepotřeboval rozvoj moderního školství koncept nevinného a vychovatelného dítěte pro svůj rozkvět? Nebo tomu bylo naopak a pojmání dítěte jako vychovatelné bytosti zavedlo příčinu pro rozvoj instituce školství?*

Samotnou proměnu konceptu dětství autor ukazuje mj. i v souvislosti se sexualitou. V dobách dětství Ludvíka XII. neexistovala morální zábrana odkazovat nebo bavit se o sexuálních záležitostech. Stejně tak představa o tom, kdy jsou lidé¹ dostatečně staří pro sexuální zkušenosti byla značně posunuta. Teprve později se děti začaly přirovnávat k andělům, začaly být považovány za nevinné, bezbranné, čisté, a proto bohem milované. Toto nazírání na děti potom z dětství vytvořilo etapu, která již neznamenalou pouhou nedůležitou část lidského života, ale důležité období pro život člověka – období výchovy v dobrého člověka². Při čtení Arièsova textu mne napadá otázka *kdy se vůbec ustavil koncept moderního dětství? A je vůbec možné o tomto konceptu mluvit jinak než vždy s dobovým odkazem, protože pohled na to, kdy je dítě dítětem se mění stejně rychle jako jiné představy společnosti?*

Poslední poznámka k tomuto textu se týká opět metodologie – *do jaké míry lze z úryvků autorem citovaných opravdu vyčíst vnímání konceptu dětství v různých historických etapách a do jaké míry se do výběru citovaných textů promítá samotná touha autora poukázat na jistý fenomén?* (pro mě jako nehistorika je to těžké posoudit)

---

¹ Mluvíme o lidech, protože pro autorku jako nehistorika je složité určit, kdy se dětství jako dětství začalo vnímat.

² Právě zde se objevují zásady jezuitského školství jako je kladení dobrých vzorových příkladů (role-models), naučení disciplíně a skromnosti (či lépe řečeno cudnosti, aby se děti nenechaly zkazit, svést z cesty čistoty) a v neposlední řadě postavit děti naroveň dospělým alespoň v rovině jazyka – vykáním.